

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA ESTONIAN CHAMBER OF PEOPLE WITH DISABILITIES

Sotsiaalministeerium

info@sm.ee

Meie: 11.10.2024/58

Seisukoht vastutuskindlustuse seaduse rakendusaktide eelnõudele

Eesti Puuetega Inimeste Koda (EPIKoda) tunnustab vastutuskindlustuse seaduse jõustumisega seonduvates rakendusaktides toodud planeeritavate muudatuste eest, mis seonduvad patsiendi vaatest väga oluliste põhimõtete rakendamisega nagu inimkesksus, terviseharitus, tervishoiuteenuste integreeritus ja patsiendi kogemuspõhine tagasiside. Lisaks väärtustame muudatust, mis keskendub tervishoiuteenuse kvaliteedi täiendavale reguleerimisele, tervishoiutöötajate ja nendega võrdsustatud töötajate, spetsialistide, hooldustöötajate ja tehnikute erialase koolitamise reguleerimisele, tervishoiutöötajate ja tervishoiutöötajatega võrdsustatud isikute kutsealase ja erialase hindamise süsteemi loomisele ning järelevalve tõhustamisele.

Määruste eelnõude pinnal tekkisid paar tähelepanekut ja küsimust, mida peame vajalikuks jagada:

1. EPIKojal puudub teave määruste eelnõudes läbivalt viidatud ning muudatuste aluseks oleva patsiendiohutusjuhtumite klassifikatsiooni loetelu kohta, sh osas millised klassifikaatorid valiti ehk sisu ning millistele argumentidele tuginedes vastav valik tehti;

2. Määruse „Patsiendiohutuse andmekogu põhimäärus“ eelnõu seletuskirjas on § 6 lg 2 osas märgitud, et patsiendiohutuse andmekogu vastutaval töötlejal, Terviseametil, on kohustus esitada vähemalt kord aastas üldistatud statistikat patsiendiohutusjuhtumite kohta. Puudub täpsustus,

kellele vastavat teavet esitatakse. Lisame, et patsiendi vaatest on oluline, et vastav teave avaldatakse Terviseameti kodulehel, kuna siis on teave igale huvitatule kättesaadav.

3. Uue süsteemi peamine lähtekoht on märkamine ja õppimine, mistõttu on mõistetavad piirangud teabe edastamisel patsiendile. Vaatamata eeltoodule tekib tuginedes Isikuandmete kaitse seaduses sätestatule (mille kohaselt on isikul õigus tutvuda tema kohta kogutud andmetega) ja Võlaõigusseaduses seaduses sätestatule (mille kohaselt peab tervishoiuteenuse osutaja patsienti teavitama patsiendi läbivaatamise tulemustest ja tervise seisundist, võimalikest haigustest ning nende kulgemisest, pakutava tervishoiuteenuse olemusest ja otstarbest, selle osutamisega kaasnevatest ohtudest ja tagajärgedest ning teistest võimalikest ja vajalikest tervishoiuteenustest, patsiendi soovil peab tervishoiuteenuse osutaja esitama nimetatud teabe kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis) küsimus, kas üldse ja millal tekib patsiendil õigus või võimalus saada patsiendiohutusjuhtumiga seonduvalt kogutud teavet.

Nt. määruse „Patsiendiohutusjuhtumite asutusesisene dokumenteerimine ja andmete esitamine patsiendiohutuse andmekogusse“ eelnõu seletuskirjas on § 2 lg 2 osas toodud selgitus, et *dokumenteeritud patsiendiohutusjuhtumitele ja kaasnevale dokumentatsioonile on lubatud juurdepääs üksnes tervishoiuteenuse osutajale ning uurimist teostavale organile kriminaalmenetluses*. Küsime eelneva pinnal täiendavalt, kas ja millisel juhul laieneks õigus või võimalus dokumentidega tutvumiseks patsiendile.

4. Määruste eelnõude seletuskirjades on toodud lõik, mis selgitab kahjuta juhtumeid, näidetena on toodud *vale ravimi manustamine, mis haigele kahju ei tee ning radioloogilise uurigu teostamine valel kehaosal*. Leiame, et viidatud näited ei ole kohased, kuna igasuguse ravimi manustamine, millel on toime tekitab enamasti mingeid tajutavaid või mittetajutavaid kõrvaltoimeid, mida patsient ei pruugi teadvustada/märgata, kuid mis siiski võivad tervist kahjustada. Lisaks on igasugune radioloogiline uuring tervist kahjustav ning seda enam juhtumil, mil uuringut teostati valele kehaosale.

5. Määruse „Vastutuskindlustuse lepituskomisjon“ eelnõu kohaselt on vastav komisjon kas ühe- või kolmeliikmeline. Ebaselgeks jääb, millist eesmärki täidab ja vastutust kannab üheliikmeline komisjon. Lisame, et juhul kui komisjoni saab moodustada ka laiapõhjalisemalt kui ühe- või

kolmeliikmelisena, siis oleme valmis panustama nii liikmete nimetamisse kui ka komisjoni töös osalemisse.

6. Määruste eelnõude seletuskirjades on viidatud rahvusvahelistele uuringutele, mis käsitlevad patsientide soove ja ootusi tervishoiuteenusele võimalike ohujuhtumi korral. Märkime, et ka eesti patsientidel on olemas valmisolek oma arvamusi ja tähelepanekuid uuringute/küsitluste raames jagada, mistõttu ootame vastavat algatust ja tahet.

7. Määruse „Tervishoiuteenuste kvaliteedi ja patsiendiohutuse tagamise nõuded“ eelnõu § 5 reguleerib nõudeid tervishoiuteenuse inimkesksuse tagamisel, mille oluline osa on informeeritud nõusolek. Juhime tähelepanu Õiguskantsleri Kantselei poolt 2019 aastal koostatud juhendmaterjalile [Lapspatsiendi teavitatud nõusolek \(infoleht\).pdf \(oiguskantsler.ee\)](#), mida saab kasutada nii teema üldisel käsitlusel kui ka piiratud teovõimega patsiendi valdkonda reguleerides.

Lugupidamisega

(digitaalselt allkirjastatud)

Maarja Kraiss-Leosk

Tegevjuht

Kristi Rekand, 6715909

E-post: kristi.rekand@epikoda.ee